

32000L0053

2000 10 21

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 269/34

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

2000 m. rugsėjo 18 d.

dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ir atsižvelgdami į bendrą tekstą, kurį 2000 m. gegužės 23 d. patvirtino Taikinimo komitetas ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Skirtingos nacionalinės priemonės dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių turėtų būti suderintos, kad, pirma, sumažėtų šių transporto priemonių poveikis aplinkai, o tai prisidėtų prie aplinkos kokybės apsaugos, išsaugojimo bei gerinimo ir energijos taupymo, antra, kad būtų garantuota sklandi vidaus rinkos veikla ir kad Bendrijoje būtų išvengta konkurencijos iškraipymų.
- (2) Norint suderinti nacionalinį požiūrį į tai, kaip turi būti siekiama pirmiau minėtų tikslų, ypač susijusių su perdirbti ir naudoti skirtų transporto priemonių projektavimu, surinkimo ir apdorojimo įrenginių (įmonių) reikalavimais, su pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir naudojimo tikslais atsižvelgiant į subsidiarumo principą ir principą „teršėjas moka“, būtina nustatyti Bendrijos tvarką.
- (3) Eksploatuoti netinkamos transporto priemonės Bendrijoje kasmet sudaro nuo 8 iki 9 milijonų tonų atliekų, kurias būtina tinkamai tvarkyti.
- (4) Siekiant įgyvendinti atsargumo bei prevencines priemones ir laikytis Bendrijos atliekų tvarkymo strategijos, būtina dar labiau vengti atliekų susidarymo.
- (5) Kitas labai svarbus principas yra tas, kad atliekos turėtų būti pakartotinai naudojamos ir naudojamos, pirmenybę suteikiant pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

- (6) Valstybės narės turėtų imtis priemonių užtikrinti, jog ekonominės veiklos vykdytojai nustatys eksploatuoti netinkamų transporto priemonių surinkimo, apdorojimo ir naudojimo tvarką.
- (7) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad paskutinis eksploatuoti netinkamos transporto priemonės turėtojas ir (arba) savininkas galėtų pristatyti ją į patvirtintą apdorojimo įmonę nepatirdamas išlaidų, jei transporto priemonė neturi vertės rinkoje arba jos vertė yra neigiama. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visus arba didelę dalį šių priemonių įgyvendinimo išlaidų padengs gamintojas; neturi sutrikti normalus rinkos jėgų veikimas.
- (8) Ši direktyva turėtų būti taikoma transporto priemonėms ir eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms, taip pat jų dalims ir medžiagoms, atsarginėms ir keičiamosioms dalims, nepažeidžiant saugos standartų, teršalų išmetimo į atmosferą ir triukšmo kontrolės reikalavimų.
- (9) Šios direktyvos terminai yra paimti iš keleto kitų galiojančių direktyvų, būtent: 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklimą etiketėmis, suderinimo ⁽⁴⁾, 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvos 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽⁵⁾ ir 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų ⁽⁶⁾.
- (10) Direktyvoje 75/442/EEB pateiktas atliekų apibūdinimas ir ši direktyva netaikomi senovinėms transporto priemonėms, turinčioms istorinę vertę, vertingoms kolekcionieriams arba skirtoms muziejams, tinkamai ir ekologiškai laikomoms, paruoštomis naudoti arba išardytoms dalimis.
- (11) Svarbu, kad nuo pat transporto priemonės sumanymo būtų taikomos prevencinės priemonės, kuriomis vėliau būtų siekiama sumažinti transporto priemonėse naudojamų pavojingų medžiagų kiekį ir jas kontroliuoti, kad būtų išvengta jų išmetimo į aplinką, būtų skatinamas pavojingų atliekų perdirbimas ir vengiama jų šalinimo. Visų pirma turėtų būti draudžiama naudoti šviną, gyvsidabrij,

⁽¹⁾ OL C 337, 1997 11 7, p. 3 ir OL C 156, 1999 6 3, p. 5.

⁽²⁾ OL C 129, 1998 4 27, p. 44.

⁽³⁾ 1999 m. vasario 11 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 150, 1999 5 28, p. 420), 1999 m. liepos 29 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 317, 1999 11 4, p. 19) ir 2000 m. vasario 3 d. Europos Parlamento sprendimas (dar neskelbtas Oficialiajame leidinyje). 2000 m. liepos 20 d. Tarybos sprendimas ir 2000 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento sprendimas.

⁽⁴⁾ OL 196, 1967 8 16, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 98/98/EB (OL L 355, 1998 12 30, p. 1).

⁽⁵⁾ OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/91/EB (OL L 11, 1999 1 16, p. 25).

⁽⁶⁾ OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 96/350/EB (OL L 135, 1996 6 6, p. 32).

kadmį ir šešiavalentį chromą. Šie sunkieji metalai turėtų būti naudojami tik kai kuriose medžiagose ir dalyse, atsižvelgiant į nuolat atnaujinamą sąrašą. Tai padės užtikrinti, kad tam tikros medžiagos ir dalys netaps smulkintuvo likučiais ir nebus sudegintos arba pašalintos sąvartynuose.

- (12) Turėtų būti nuolatos tobulinamas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių plastikinių dalių perdirbimo procesas. Komisija šiuo metu tiria polivinilchlorido (PVC) poveikį aplinkai. Remdamasi šiuo darbu, ji nustatyta tvarka pateiks pasiūlymus dėl PVC naudojimo, įskaitant nuomonę apie jo naudojimą transporto priemonėse.
- (13) Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių išmontavimo, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo reikalavimai turėtų būti įtraukti į naujų transporto priemonių projektavimą ir gamybą.
- (14) Turėtų būti skatinama perdirbtų medžiagų rinkų plėtra.
- (15) Siekiant užtikrinti, kad eksploatuoti netinkamomis transporto priemonėmis būtų atsikratoma nesukeliant pavojaus aplinkai, turi būti sukurtos atitinkamos jų surinkimo sistemos.
- (16) Turėtų būti nustatytas sunaikinimo pažymėjimas, kaip būtina eksploatuoti netinkamos transporto priemonės išregistravimo sąlyga. Valstybės narės, kuriose nėra sukurta išregistravimo sistema, turėtų sukurti sistemą, kuria remiantis atitinkamai kompetentingai institucijai būtų pranešama apie sunaikinimo pažymėjimą po to, kai eksploatuoti netinkama transporto priemonė perduodama apdorojimo įmonei.
- (17) Ši direktyva netrukdo valstybėms narėms atitinkamais atvejais laikinai išregistruoti transporto priemones.
- (18) Surinkėjams ir apdorotojams turėtų būti leidžiama dirbti tik gavus leidimą, o kai taikoma ne leidimų, o registracijos sistema — turi būti laikomasi konkrečių sąlygų.
- (19) Turėtų būti skatinama perdirbti ir naudoti transporto priemones.
- (20) Svarbu nustatyti saugojimo ir apdorojimo reikalavimus, kad būtų išvengta neigiamo poveikio aplinkai ir prekybos bei konkurencijos iškraipymo.
- (21) Norint per trumpą laiką pasiekti rezultatų ir suteikti veiklos vykdytojams, vartotojams bei viešosioms įstaigoms būtiną ilgalaikę perspektyvą, ekonominės veiklos vykdytojams reikėtų nustatyti kiekybines užduotis, susijusias su pakartotiniu naudojimu, perdirbimu ir naudojimu.
- (22) Gamintojai turėtų užtikrinti, kad transporto priemonės būtų projektuojamos ir gaminamos taip, jog būtų galima įgyvendinti minėtas kiekybines užduotis, susijusias su

pakartotiniu naudojimu, perdirbimu ir naudojimu. Tam tikslui Komisija skatins Europos standartų rengimą ir ims kitų būtinų priemonių, kad būtų padaryti atitinkamų Europos teisės aktų, susijusių su transporto priemonių tipo patvirtinimu, pakeitimai.

- (23) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgyvendinant šios direktyvos nuostatas būtų išlaikyta konkurencijos galimybė, ypač mažų ir vidutinių įmonių teisė į surinkimo, išmontavimo, apdorojimo bei perdirbimo rinką.
- (24) Norėdami palengvinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių išmontavimą bei naudojimą, o ypač perdirbimą, transporto priemonių gamintojai patvirtintoms apdorojimo įmonėms turėtų suteikti visą apie išmontavimą būtiną informaciją, visų pirma susijusią su pavojingomis medžiagomis.
- (25) Prireikus turėtų būti skatinama rengti Europos standartus. Transporto priemonių gamintojai ir medžiagų gamintojai turėtų taikyti dalių ir medžiagų kodavimo standartus, kuriuos turi nustatyti Komisija, padedama atitinkamo komiteto. Rengdama šiuos standartus, Komisija atsižvelgs į atitinkamų tarptautinių forumų darbą šioje srityje.
- (26) Kad būtų galima kontroliuoti, kaip įgyvendinami šios direktyvos tikslai, reikalingi visos Bendrijos duomenys apie eksploatuoti netinkamas transporto priemones.
- (27) Norint sulaukti atitinkamos vartotojų elgsenos ir požiūrio, juos reikia tinkamai informuoti; tuo tikslu tam tikri veiklos vykdytojai turėtų suteikti informaciją.
- (28) Kai kurias nuostatas valstybės narės gali įgyvendinti sudarydamos susitarimus su atitinkamu ūkio sektoriumi, tačiau turi būti laikomasi tam tikrų sąlygų.
- (29) Komisija, laikydamosi Komiteto nustatytos tvarkos, apdorojimo įmonių ir pavojingų medžiagų naudojimo reikalavimus turėtų derinti su mokslo ir technikos pažanga, priimti minimalius sunaikinimo pažymėjimų standartus, patvirtinti duomenų bazės formą ir įgyvendinimo priemones, būtinas kontroliuojant, kaip laikomasi kiekybinių tikslų.
- (30) Priemonės, kurių būtina imtis siekiant įgyvendinti šią direktyvą, turėtų būti patvirtintos remiantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijai suteiktą įgyvendinimo įgaliojimų vykdymo tvarką⁽¹⁾.
- (31) Valstybės narės gali pradėti taikyti šios direktyvos nuostatas anksčiau joje nustatytos datos, jei priemonės yra suderinamos su Sutartimi,

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslai

Ši direktyva nustato priemones, kurių prioritetinis tikslas — transporto priemonių atliekų prevencija, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių bei jų dalių pakartotinis naudojimas, perdirbimas bei kitos naudojimo formos, kad mažiau atliekų būtų šalinama, taip pat visų ekonominės veiklos vykdytojų, susijusių su transporto priemonėmis visu jų eksploatavimo laiku, aplinkosaugos veiksmingumas, ypač tų veiklos vykdytojų, kurie tiesiogiai apdoroja eksploatuoti netinkamas transporto priemones.

2 straipsnis

Sąvokos

Šioje direktyvoje:

1. „Transporto priemonė“ — tai bet kuri M_1 arba N_1 kategorijai priskirta transporto priemonė, apibūdinta Direktyvos 70/156/EEB IIA priede, ir triratės motorinės transporto priemonės, apibūdintos Direktyvoje 92/61/EEB, išskyrus motorinius triračius.
2. „Eksploatuoti netinkama transporto priemonė“ — tai transporto priemonė, kuri yra priskiriama Direktyvos 75/442/EEB 1 straipsnio a punkte apibrėžtoms atliekoms.
3. „Gamintojas“ — tai transporto priemonės gamintojas arba profesionalus transporto priemonės importuotojas į valstybę narę.
4. „Prevencija“ — tai priemonės, kurių tikslas — sumažinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių bei medžiagų kiekį ir kenksmingumą aplinkai.
5. „Apdorojimas“ — tai bet kuri veikla, vykdoma atidavus (siekiant išvengti gyvenamosios aplinkos užteršimo) eksploatuoti netinkamą transporto priemonę į įmonę išmontuoti, sukarpyti (sulaužyti), susmulkinti, naudoti arba paruošti šalinti (smulkinimo atliekas), ir visi kiti veiksmai, susiję su eksploatuoti netinkamos transporto priemonės ir jos dalių naudojimu ir (arba) šalinimu.
6. „Pakartotinis naudojimas“ — tai eksploatuoti netinkamos transporto priemonės dalių naudojimas tam pačiam tikslui, kuriam jos buvo pagamintos.
7. „Perdirbimas“ — tai atliekų perdirbimas gamybos proceso metu, kad jos būtų panaudotos pirminiam tikslui arba kitiems tikslams, išskyrus energijos gavybą. Energijos gavyba tai degių atliekų naudojimas energijai gauti, jas deginant atskirai arba kartu su kitomis atliekomis ir naudojant gautą šilumą.
8. „Naudojimas“ — tai bet kuris taikytinas veiksmas, numatytas Direktyvos 75/442/EEB IIB priede.
9. „Šalinimas“ — bet kuri taikytina operacija, numatyta Direktyvos 75/442/EEB IIA priede.
10. „Ekonominės veiklos vykdytojai“ — tai gamintojai, tiekėjai, surinkėjai, autotransporto priemonių draudimo kompanijos, išmontuotojai, smulkintojai, naudotojai, perdirbėjai ir kiti

eksploatuoti netinkamų transporto priemonių bei jų dalių ir medžiagų apdorotojai.

11. „Pavojinga medžiaga“ — tai bet kuri medžiaga, laikoma kenksminga pagal Direktyvos 67/548/EEB nuostatas.
12. „Smulkintuvas“ — tai bet kuri priemonė, susmulkinanti eksploatuoti netinkamas transporto priemones į gabalus arba dalis, be kita ko, tiesiogiai pakartotinai naudojamam metalo laužui gauti.
13. „Informacija apie išmontavimą“ — tai visa informacija, reikalinga, kad eksploatuoti netinkamos transporto priemonės būtų apdorojamos tinkamai ir aplinkai saugiu būdu. Transporto priemonių gamintojai ir dalių gamintojai šią informaciją patvirtintoms apdorojimo įmonėms pateikia vadovuose arba elektroniniais ryšiais (pvz., CD-ROM, operatyviosios paslaugos (on-line services)).

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma transporto priemonėms ir eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms bei jų dalims ir medžiagoms. Nepažeidžiant 5 straipsnio 4 dalies trečiosios pastraipos nuostatų, ji taikoma neatsižvelgiant į tai, kaip transporto priemonė prižiūrima arba remontuojama ją naudojant, ir į tai, ar ji surinkta iš gamintojo patiektų dalių, ar iš kitų dalių, kurios, kaip atsarginės arba keičiamosios dalys, atitinka šiai sričiai taikomas Bendrijos nuostatas arba nacionalines nuostatas.
2. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant galiojančių Bendrijos teisės aktų ir atitinkamų nacionalinių įstatymų, visų pirma susijusių su saugos standartais, teršalų išmetimo į atmosferą ir triukšmo kontrole ir dirvožemio bei vandens apsauga.
3. Gamintojui, gaminančiam arba importuojančiam tik tas transporto priemones, kurioms netaikoma Direktyva 70/156/EEB, kaip skelbia jos 8 straipsnio 2 dalies a punkto nuostata, ir jo transporto priemonės valstybės narės gali netaikyti šios direktyvos 7 straipsnio 4 dalies ir 8 bei 9 straipsnių nuostatų.
4. Specialiosios paskirties transporto priemonėms, apibūdintoms Direktyvos 70/156/EEB 4 straipsnio 1 dalies a punkto antroje įtraukoje, netaikomos šios direktyvos 7 straipsnio nuostatos.
5. Triratėms motorinėms transporto priemonėms taikomos tik šios direktyvos 5 straipsnio 1 ir 2 dalių bei 6 straipsnio nuostatos.

4 straipsnis

Prevencija

1. Prisidėdamos prie atliekų prevencijos, valstybės narės visų pirma skatina:
 - a) transporto priemonių ir medžiagų bei įrangos gamintojus — apriboti pavojingų medžiagų naudojimą transporto priemonėse ir nuolatos jį kiek įmanoma mažinti (nuo pat sumanymo pradžios), visų pirma kad būtų išvengta jų išmetimo į aplinką, palengvėtų perdirbimas ir nereikėtų šalinti pavojingų atliekų;

- b) naujų transporto priemonių projektavimą ir gamybą, atsižvelgiant į eksploatuoti netinkamų transporto priemonių išmontavimo, pakartotinio naudojimo, naudojimo ir visų pirma jų dalių ir medžiagų perdirbimo, palengvinimo galimybes;
- c) transporto priemonių ir medžiagų bei įrangos gamintojus — didinti į transporto priemones ir kitus gaminius integruojamų perdurtų medžiagų kiekį, kad didėtų perdurtų medžiagų rinką.
2. a) Valstybės narės užtikrina, kad transporto priemonių medžiagose ir dalyse, teikiamose į rinką nuo 2003 m. liepos 1 d., nebūtų švino, gyvsidabrio, kadmio arba šešiavalenčio chromo, išskyrus II priede nurodytais atvejais ir ten pat nurodytomis sąlygomis;
- b) 11 straipsnyje nustatyta tvarka Komisija, atsižvelgdama į mokslo ir technikos pažangą, nuolat daro II priedo pakeitimus, kad:
- i) būtų nustatyta didžiausia leistina a punkte nurodytų medžiagų koncentracija konkrečiose transporto priemonių medžiagose ir dalyse;
 - ii) a punkto nuostatos nebūtų taikomos tam tikroms transporto priemonių medžiagoms ir dalims, jei šių medžiagų naudojimas yra neišvengiamas;
 - iii) iš II priedo būtų išbrauktos transporto priemonių medžiagos ir dalys, kurių galima ir nenaudoti;
 - iv) remiantis i ir ii punktų nuostatomis, būtų nurodytos tos transporto priemonės naudojamos medžiagos ir dalys, kurios gali būti nuimtos prieš tolesnį apdorojimą; jos ženklina arba pažymimos kitomis atitinkamomis priemonėmis;
- c) pirmuosius II priedo pakeitimus Komisija turi padaryti ne vėliau kaip iki 2001 m. spalio 21 d. Iki 2003 m. sausio 1 d. jokiais aplinkybėmis negali būti panaikinama jokia II priede nurodyta išimtis.

5 straipsnis

Surinkimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti:
- kad ekonominės veiklos vykdytojai numatytų visų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir, kiek tai techniškai įmanoma, naudotų dalių, išimtų remontuojant keleivinius automobilius, surinkimo sistemas,
 - jų teritorijoms reikalingą surinkimo įrenginių skaičių.
2. Be to, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visos eksploatuoti netinkamos transporto priemonės būtų nugabentos į patvirtintą apdorojimo įmonę.
3. Valstybės narės numato sistemą, pagal kurią eksploatuoti netinkama transporto priemonė būtų išregistruojama tik pateikus

sunaikinimo pažymėjimą. Šis pažymėjimas išduodamas jos turėtoji ir (arba) savininkui po to, kai eksploatuoti netinkama transporto priemonė perduodama apdorojimo įmonei. Apdorojimo įmonėms, gavusioms 6 straipsnyje minėtą leidimą, leidžiama išduoti sunaikinimo pažymėjimą. Valstybės narės gali neprieštarauti, kad sunaikinimo pažymėjimus patvirtintos apdorojimo įmonės vardu išduotų gamintojai, prekybos agentai ir surinkėjai, jei jie garantuoja, kad eksploatuoti netinkama transporto priemonė buvo perduota patvirtintai apdorojimo įmonei, ir jei jie yra įsiregistravę valstybinės valdžios institucijoje.

Apdorojimo įmonėms arba prekybos agentams ar surinkėjams, patvirtintos apdorojimo įmonės vardu išduodantiems sunaikinimo pažymėjimus, nesuteikiama teisė reikalauti piniginės kompensacijos, išskyrus valstybių narių aiškiai nurodytus atvejus.

Valstybės narės, kuriose šios direktyvos įsigaliojimo dieną išregistravimo sistema dar nebuvo nustatyta, numato, kad eksploatuoti netinkamą transporto priemonę atidavus į apdorojimo įmonę, atitinkamai kompetentingai institucijai būtų pranešta apie sunaikinimo pažymėjimą ir kad būtų laikomasi visų kitų šios straipsnio dalies sąlygų. Valstybės narės, kurios naudojasi šios pastraipos nuostatomis, informuoja Komisiją apie šio naudojimosi motyvus.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šio straipsnio 3 dalyje minėtas transporto priemonės pristatymas į patvirtintą apdorojimo įmonę paskutiniajam jos turėtoji ir (arba) savininkui nieko nekainuotų, nes ši transporto priemonė neturi vertės rinkoje arba jos vertė yra neigiamą.

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad gamintojai padengtų visas arba didžiąją dalį išlaidų, susijusių su šios priemonės įgyvendinimu, ir (arba) atsiimtų visas eksploatuoti netinkamas transporto priemones pirmojoje pastraipoje nurodytomis sąlygomis.

Valstybės narės gali numatyti, kad eksploatuoti netinkamos transporto priemonės pristatymas į patvirtintą apdorojimo įmonę nebūtų visiškai nemokamas, jei eksploatuoti netinkamai transporto priemonėi trūksta pagrindinių dalių, visų pirma variklio ir kėbulo, arba jei joje yra nereikalingų atliekų, kurių neturėtų būti.

Komisija nuolat kontroliuoja, kaip įgyvendinama pirmosios pastraipos nuostata, kad užtikrintų, jog tai nesukels rinkos iškraipymų, ir prireikus Europos Parlamentui ir Tarybai teikia savo pasiūlymus dėl jos pakeitimo.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visos kompetentingos institucijos pripažintų ir priimtų kitų valstybių narių transporto priemonių sunaikinimo pažymėjimus, išduotus remiantis šio straipsnio 3 dalies nuostatomis. Tam tikslui Komisija ne vėliau kaip iki 2001 m. spalio 21 d. nustato būtiniausius sunaikinimo pažymėjimo reikalavimus.

6 straipsnis

Apdorojimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visos eksploatuoti netinkamos transporto priemonės būtų saugomos (netgi laikinai) ir apdorojamos laikantis Direktyvos 75/442/EEB 4 straipsnyje nustatytų bendrųjų reikalavimų ir būtiniausių techninių reikalavimų, išdėstytų šios direktyvos I priede, nepažeidžiant nacionalinių sveikatos ir aplinkos teisės aktų.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kuri įmonė, užsiimanti apdorojimu, gautų kompetentingų institucijų leidimą arba būtų jose užregistruota, kaip reikalauja Direktyvos 75/442/EEB 9, 10 ir 11 straipsniai.

Direktyvos 75/442/EEB 11 straipsnio 1 dalies b punkte paminėta nukrypti leidžianti nuostata dėl reikalavimo gauti leidimą gali būti taikoma tuo atveju, kai eksploatuoti netinkamų transporto priemonių atliekos yra naudojamos po to, kai jos buvo apdorotos remiantis šios direktyvos I priedo 3 dalies nuostatomis, ir jei prieš registravimą kompetentingos institucijos atliko patikrinimą. Patikrinimo metu nustatoma:

- a) atliekų, kurios bus apdorojamos, rūšis ir kiekiai;
- b) bendrieji techniniai reikalavimai, kurių būtina laikytis;
- c) saugos priemonės, kurių būtina imtis,

kad būtų įgyvendinti Direktyvos 75/442/EEB 4 straipsnyje nurodyti tikslai. Šis patikrinimas atliekamas kartą per metus. Valstybės narės, kurios pasinaudoja šia nukrypti leidžiančia nuostata, siunčia Komisijai patikrinimo rezultatus.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kuri įmonė, užsiimanti apdorojimu pagal I priedo nuostatas, vykdytų bent šiuos įsipareigojimus:

- a) eksploatuoti netinkamos transporto priemonės prieš jas toliau apdorojant išrenkamos arba imamos kitų lygiavertčių priemonių, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis aplinkai. Paženklinotos ar kaip kitaip pažymėtos, kaip nurodyta 4 straipsnio 2 dalyje, dalys ir medžiagos, prieš tolesnį apdorojimą yra išimamos;
- b) pavojingos medžiagos ir dalys išimamos ir atskiriamos atrankos būdu taip, kad neužterštų vėliau į smulkintuvą patenkančių eksploatuoti netinkamų transporto priemonių atliekų;
- c) dalys išrenkamos ir sandėliuojamos taip, kad būtų užtikrintas jų tinkamumas pakartotiniam naudojimui ir naudojimui, o ypač perdirbimui.

Kad eksploatuoti netinkamos transporto priemonės neterštų aplinkos, kuo skubiau atliekamos I priedo 3 dalyje išvardytos apdorojimo operacijos.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad šio straipsnio 2 dalyje paminėtas leidimas arba registracija bus suteikti tik įvykdžius visus šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytus reikalavimus.

5. Valstybės narės ragina, kad įmonės, kuriose atliekamos apdorojimo operacijos, įdiegtų patvirtintas aplinkosaugos vadybos sistemas.

7 straipsnis

Pakartotinis naudojimas ir naudojimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, skatinančių pakartotinai naudoti dalis, kurias galima naudoti pakartotinai, naudoti dalis, kurios netinka pakartotiniam naudojimui, ir teikti pirmenybę perdirbimui, kai tai nekenkia aplinkai, nepažeidžiant transporto priemonių saugos reikalavimų ir aplinkosaugos reikalavimų, kaip antai: teršalų išmetimas į atmosferą ir triukšmo kontrolė.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai įgyvendins šiuos uždavinius:

- a) ne vėliau kaip iki 2006 m. sausio 1 d. vidutiniškai ne mažiau kaip 85 % padidins visų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių pakartotinį naudojimą ir naudojimą vienam automobiliui per metus. Per tą patį laiką pakartotinis naudojimas ir perdirbimas turi padidėti ne mažiau 80 % vienam automobiliui per metus;

dėl transporto priemonių, pagamintų iki 1980 m. sausio 1 d., valstybės narės gali nustatyti mažesnius tikslus, tačiau pakartotinis naudojimas ir naudojimas turi padidėti ne mažiau kaip 75 % vienam automobiliui per metus, o pakartotinis naudojimas ir perdirbimas — ne mažiau kaip 70 %. Valstybės narės, kurios taiko šios pastraipos nuostatas, praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms šio taikymo motyvus;

- b) ne vėliau kaip iki 2015 m. sausio 1 d. vidutiniškai padidins visų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių pakartotinį naudojimą ir naudojimą ne mažiau kaip 95 % vienam automobiliui per metus. Per tą patį laiką pakartotinis naudojimas ir perdirbimas turi padidėti vidutiniškai 85 % vienam automobiliui per metus.

Ne vėliau kaip iki 2005 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos ataskaita ir pasiūlymu, iš naujo išnagrinės b punkte minėtus uždavinius. Komisija savo ataskaitoje atsižvelgia į naują transporto priemonių medžiagų sudėtį ir visus kitus su transporto priemonėmis susijusius aplinkosaugos aspektus.

11 straipsnyje nustatyta tvarka Komisija nustato išsamias taisykles, būtinas kontroliuojant, kaip valstybės narės laikosi šioje straipsnio dalyje nurodytų tikslų. Atlikdama šį darbą Komisija atsižvelgia į visus reikiamus veiksnius, *inter alia*, ir į galimybę susipažinti su informacija apie eksploatuoti netinkamų transporto priemonių eksportą ir importą. Šios priemonės Komisija imasi ne vėliau kaip iki 2002 m. spalio 21 d.

3. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, nustato tikslus, susijusius su pakartotiniu naudojimui ir naudojimui bei su pakartotiniu naudojimui ir perdirbimu iki 2015 metų.

4. Kad galėtų parengti Direktyvos 70/156/EEB pakeitimus, Komisija ragina rengti Europos standartus, susijusius su galimybe išmontuoti, naudoti ir perdirbti transporto priemones. Patvirtinus šiuos standartus, bet jokiais aplinkybėmis ne vėliau kaip iki 2001 m. pabaigos, Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, daro Direktyvos 70/156/EEB pakeitimus, kad transporto priemonių, kurių tipas patvirtintas pagal Direktyvos 70/156/EEB nuostatas ir kurios pateikiamos į rinką praėjus trejiems metams nuo tos dienos, kai buvo padaryti tos direktyvos pakeitimai, pakartotinis naudojimas ir (arba) perdirbimas sudarytų ne mažiau kaip 85 % vienam automobiliui per metus, o pakartotinis naudojimas ir (arba) naudojimas — ne mažiau kaip 95 % vienam automobiliui per metus.

5. Komisija, siūlydama Direktyvos 70/156/EEB pakeitimą dėl galimybės išmontuoti, naudoti ir perdirbti transporto priemonę, tinkamai atsižvelgia į būtinybę užtikrinti, kad dalių pakartotinis naudojimas nesukels pavojaus saugai arba aplinkai.

8 straipsnis

Kodavimo standartai ir informacija apie išmontavimą

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad transporto priemonių gamintojai kartu su medžiagų ir įrangos gamintojais taikys dalių ir medžiagų kodavimo standartus, visų pirma kad būtų lengviau nustatyti, kurios dalys ir medžiagos tinka pakartotiniam naudojimui ir naudojimui.

2. Komisija 11 straipsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki 2001 m. spalio 21 d. nustato šio straipsnio 1 dalyje paminėtus standartus. Atlikdama šį darbą, ji atsižvelgia į atitinkamų tarptautinių forumų darbą šioje srityje ir deramai prie jo prisideda.

3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad gamintojai per šešis mėnesius nuo naujos transporto priemonės pateikimo į rinką informuos apie kiekvieno šios transporto priemonės tipo išmontavimą. Tiek, kiek tai reikalinga apdorojimo įmonėms, kad jos galėtų laikytis šios direktyvos nuostatų, informacijoje nurodomos skirtingos transporto priemonių dalys bei medžiagos ir visų transporto priemonėje esančių pavojingų medžiagų vieta, ypač siekiant įgyvendinti 7 straipsnyje nustatytus tikslus.

4. Nepažeisdamos komercinio ir gamybinio konfidencialumo, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad transporto priemonių dalių gamintojai patvirtintoms apdorojimo įmonėms jų prašymu suteiktų atitinkamą informaciją apie dalių, kurios gali būti pakartotinai naudojamos, išmontavimą, saugojimą ir išbandymą.

9 straipsnis

Atsiskaitymas ir informacija

1. Valstybės narės kas treji metai siunčia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaita rengiama remiantis Komisijos anketa arba metmenimis, kurių projektą ji rengia Direktyvos 91/692/EEB ⁽¹⁾ 6 straipsnyje nustatyta tvarka, kad galėtų sukurti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų apdorojimo duomenų bazes. Ataskaitoje pateikiama atitinkama informacija apie galimus prekybos autotransporto priemonėmis struktūros konstrukcijos pasikeitimus ir pasikeitimus, susijusius su surinkimo, išmontavimo, smulkinimo, naudojimo ir perdirbimo pramonės, dėl kurių gali atsirasti kokių nors konkurencijos iškraipymo atvejų pačioje valstybės narėje ir tarp jų. Anketa arba metmenys išsiunčiami valstybėms narėms likus šešiesiems mėnesiams iki ataskaitoje nurodyto laikotarpio pradžios. Komisijai ataskaita pateikiama per devynis mėnesius, skaičiuojant nuo joje nurodyto trejų metų laikotarpio pabaigos.

Pirmoji ataskaita apima trejų metų laikotarpį, prasidedantį 2002 m. balandžio 21 d.

Komisija, remdamasi pirmiau minėta informacija, gavusi valstybių narių ataskaitas per devynis mėnesius oficialiai paskelbia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

2. Valstybės narės kiekvienu atskiru atveju reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai paskelbtų informaciją apie:

- transporto priemonių ir jų dalių projektą, kad būtų galima spręsti apie galimybę jas perdirbti ir naudoti, atsižvelgiant į jų naudojimo ir perdirbimo galimybę,
- eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimą aplinkai saugiu būdu, visų pirma apie išmontavimą ir skysčių bei dujų išleidimą,
- eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir naudojimo būdų tobulinimą ir optimizavimą,
- pažangą, pasiektą naudojimo ir perdirbimo būdu mažinant šalintinų atliekų kiekį ir didinant naudojimo ir perdirbimo apimtį.

Gamintojas turi pasirūpinti, kad ši informacija būtų prieinama būsimiems transporto priemonių pirkėjams. Ji įtraukiama į reklaminių literatūrą, naudojamą parduodant naujas transporto priemones.

10 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2002 m. balandžio 21 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinių įstatymų nuostatų tekstus.

3. Įgyvendinus šios direktyvos tikslus, valstybės narės gali perkelti 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 1 dalies, 7 straipsnio 1 dalies, 8 straipsnio 1 bei 3 dalių ir 9 straipsnio 2 dalies nuostatas į susitarimus tarp kompetentingų institucijų bei atitinkamo ūkio sektoriaus ir numatyti išsamias 5 straipsnio 4 dalies įgyvendinimo taisykles. Tokie susitarimai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) susitarimai yra vykdytini;
- b) susitarimuose reikia nurodyti tikslus ir jų įgyvendinimo terminus;
- c) susitarimai spausdinami nacionaliniame oficialiajame leidinyje arba visuomenei prieinamame oficialiame dokumente ir perduodami Komisijai;
- d) susitarimo vykdymo rezultatai nuolat kontroliuojami, apie juos pranešama kompetentingoms institucijoms bei Komisijai ir susitarime numatytais sąlygomis su jais leidžiama susipažinti visuomenei;
- e) kompetentingos institucijos priima nuostatą, kad būtų analizuojama pažanga, pasiekta vykdant susitarimą;

⁽¹⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 48.

- f) kai susitarimo nesilaikoma, atitinkamas šios direktyvos nuostatas valstybės narės gali įgyvendinti teisės aktų, reguliavimo arba administracinėmis priemonėmis.

11 straipsnis

Komiteto darbo tvarka

1. Komisijai padeda komitetas (toliau — Komitetas), įkurtas Direktyvos 75/442/EEB 18 straipsniu.

2. Darant nuorodą į šį straipsnį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai ir atsižvelgiama į jo 8 straipsnio nuostatas.

Laikotarpis, numatytas Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje, yra trys mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka Komisija tvirtina:

- a) 5 straipsnio 5 dalyje minimus būtiniausius sunaikinimo pažymėjimo reikalavimus;
- b) išsamias taisykles, minimas 7 straipsnio 2 dalies trečiojoje pastraipoje;
- c) 9 straipsnyje minimas duomenų bazės sistemos formas;
- d) pakeitimus, kuriuos būtina padaryti norint suderinti šios direktyvos priedus su mokslo ir technikos pažanga.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

2. 5 straipsnio 4 dalis taikoma:

— nuo 2002 m. liepos 1 d. — transporto priemonėms, kurios tą dieną buvo pateiktos į rinką,

— nuo 2007 m. sausio 1 d. — transporto priemonėms, pateiktoms į rinką iki pirmoje įtraukoje nurodytos datos.

3. Valstybės narės gali taikyti 5 straipsnio 4 dalį iki šio straipsnio 2 dalyje nurodytų datų.

13 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2000 m. rugsėjo 18 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

N. FONTAINE

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. VÉDRINE

I PRIEDAS

6 straipsnio 1 ir 3 dalyse reglamentuojamo apdorojimo būtiniausi techniniai reikalavimai

1. Vietos eksploatuoti netinkamoms transporto priemonėms saugoti (taip pat ir laikinai) prieš jas apdorojant:
 - atitinkami plotai su nelaidžiu paviršiumi ir nutekėjusių skysčių surinkimo įrenginiais, (nuosėdų) nusodintuvu bei riebalų šalinimo valikliais,
 - vandens, įskaitant lietaus vandenį, valymo įrenginiai, atitinkantys sveikatos ir aplinkos apsaugos reglamentus.
2. Apdorojimo vietos:
 - atitinkami plotai su nelaidžiu paviršiumi ir nutekėjusių skysčių surinkimo įrenginiais, (nuosėdų) nusodintuvu bei riebalų šalinimo valikliais,
 - atitinkamas išmontuotų atsarginių dalių saugojimas, įskaitant vietas su nelaidžiu paviršiumi alyvuotoms atsarginėms dalims saugoti,
 - atitinkamos talpos konteineriai baterijoms laikyti (elektrolitus neutralizuojant vietoje arba kitur), filtrai ir polichronintųjų bifelilų arba polichronintųjų terfenilų (PCB/PCT) turintys kondensatoriai,
 - atitinkami rezervuarai, skirti izoliuoti laikyti šiuos eksploatuoti netinkamų transporto priemonių skysčius: degalus, variklių alyvą, pavarų dėžės alyvą, transmisinę alyvą, hidraulinę alyvą, aušinimo skysčius, antifrizą, stabdžių skysčius, baterijų rūgštis, oro kondicionavimo sistemos skysčius ir visus kitus naudoti netinkamoje transporto priemonėje esančius skysčius,
 - vandens, įskaitant lietaus vandenį, valymo įrenginiai, atitinkantys sveikatos ir aplinkosaugos teisės aktus,
 - atitinkamas naudotų padangų saugojimas, įskaitant priešgaisrines priemones ir priemones, leidžiančias nesukrauti per didelių krūvų.
3. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimas, siekiant, kad jos neterštų aplinkos:
 - baterijų ir suskystintųjų dujų bakelių išėmimas,
 - potencialiai sprogusių dalių (pvz., oro pagalvių) išėmimas arba neutralizavimas,
 - degalų, variklių alyvos, pavarų dėžės alyvos, transmisinės alyvos, hidraulinės alyvos, aušinimo skysčių, antifrizo, stabdžių skysčių, oro kondicionavimo sistemos skysčių ir visų kitų naudoti netinkamoje transporto priemonėje esančių skysčių išleidimas, surinkimas kiekvieno atskirai ir saugojimas, nebent jie būtų reikalingi pakartotinai naudojant atitinkamas dalis,
 - visų gyvsidabrio turinčių dalių išėmimas, kiek tai įmanoma.
4. Apdorojimo operacijos, kurias būtina atlikti prieš perdirbimą:
 - katalizatorių išėmimas,
 - metalinių dalių, turinčių vario, aliuminio ir magnio, išėmimas, jei šios medžiagos nebuvo atskirtos vykdant smulkinimo procesą,
 - padangų ir stambių plastikinių dalių (buferių, prietaisų skydo, skysčių talpų ir t. t.), jei jos nebuvo atskirtos vykdant smulkinimo procesą, išėmimas taip, kad jas būtų galima efektyviai perdirbti kaip medžiagas,
 - stiklo išėmimas.
5. Saugoma taip, kad nebūtų pažeidžiamos skysčių turinčios dalys arba dalys, kurias galima naudoti, bei atsarginės dalys.

II PRIEDAS

Medžiagos ir dalys, kurioms netaikomas 4 straipsnio 2 dalies a punktas

Medžiagos ir dalys	Ženklamos arba parengiamos identifikuoti, kaip nurodyta 4 straipsnio 2 dalies b punkto iv papunktyje
<i>Švinas, kaip lydinio elementas</i>	
1. Plienas (įskaitant galvanizuotą), kuriame yra ne daugiau kaip 0,35 % švino	
2. Aliuminis, kuriame yra ne daugiau kaip 0,4 % švino	
3. Aliuminis (ratlankių, variklio dalių ir langų svirtelių), kuriame yra ne daugiau kaip 4 % švino	X
4. Vario lydinys, kuriame yra ne daugiau kaip 4 % švino	
5. Švino ir bronzos guolių korpusai bei įvorės	
<i>Dalyse esantis švinas ir švino junginiai</i>	
6. Baterijos	X
7. Benzino bakų vidinė danga	X
8. Vibraciniai amortizatoriai	X
9. Aukšto slėgio arba degalų vamzdelių vulkanizavimo medžiaga	
10. Apsauginių dažų stabilizatorius	
11. Lydmetalis elektroninės schemos plokštelėse ir kt.	
<i>Šešiavalentis chromas</i>	
12. Daugelio pagrindinių transporto priemonės dalių korozijai atspari danga (daugiausia 2 g vienai transporto priemonei)	
<i>Gyvsidabris</i>	
13. Elektros lemputės ir prietaisų skydeliai	X

4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta tvarka Komisija įvertina:

- šviną, esantį ratlankių, variklio dalių ir langų svirtelių aliuminio lydinyje,
- baterijose esantį šviną,
- balansavimo svareliuose esantį šviną,
- elektros dalis, kuriose yra švino ir stiklo arba švino ir keramikos junginių,
- kadmį, esantį elektromobilių baterijose,

ir tai yra pirmumo dalykas, kad kuo greičiau būtų nustatyta, ar būtina daryti II priedo pakeitimus. Kalbant apie elektromobilių baterijose esantį kadmį, Komisija, laikydamasi 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytos tvarkos ir vadovaudamasi visapusišku aplinkos įvertinimu, atsižvelgia į pakaitalų naudojimo galimybę ir į būtinybę išlaikyti galimybę naudotis elektra varomomis transporto priemonėmis.